

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Валентина Златанова Семерджиева

член на научното жури, съгласно Заповед № 605/18.05.2017г.

на Ректора на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

за дисертационен труд на тема „Икономически и социални последици от данъчното облагане на недвижимите имоти. Изследване на случая по примера на Полша“ за получаване на образователната и научна степен „доктор“

в Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“

и Докторска програма “Икономика и управление (индустрия)“

с автор Даниел Шибовски.

Научен ръководител: проф. д.и.н. Йоанна Рогожинска-Митрут

Становището е изготвено на база представени от докторанта дисертационен труд, автореферат, справка за приносите в дисертационния труд, списък на публикациите по темата на дисертационния труд.

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд е с обем от 231 страници и се състои от увод, четири раздела, заключение, списък на използваните юридически актове и библиография. Съдържанието на разделите е разпределено в отделни параграфи. Списъкът на използваните източници се състои от 95 заглавия на полски, руски и английски език.

Дисертационният труд разглежда интересна и актуална тема от много и различни гледни точки. Досега проблемът на икономическото и социалното въздействие на данъчното облагане на недвижими имоти в Полша не е бил обект на научни изследвания. Проблемът за реформа на местните данъци в Полша е съвсем реален. Полската система за местни данъци се счита за архаична. Органите на местното самоуправление, юристите и икономистите са съгласни, че промените в действащата данъчна система са наложителни. Съвместното съществуване на три вида налог в данъчното облагане на недвижими имоти поражда много теоретични и практически проблеми.

Докторантът извежда най-важните условия и аргументи, изискаващи реформирането на системата като: липса на принципи; липса на хармонизиране със системите в Европейския съюз; старяла и архаична система, не отчитаща стойността на данъчната основа; липса на единна и надеждна информация за правилно изчисляване на данъците, система, която не носи очакваните постъпления в общинските бюджети и др.

Авторът на дисертационния труд поставя като основна цел на изследването оценката на икономическото и социалното въздействие на данъка върху недвижимите имоти от гледна точка на данъкоплатците и публичната администрация. Допълнителна цел на дисертационния труд е идентификацията на факторите, оптимизиращи структурата на данъка върху недвижимите имоти от гледна точка на икономическата ефективност и конкурентоспособност.

Обект на изследването е анализ на тенденциите за реформа в данъчното облагане на недвижимо имущество в Полша. Предметът на изследването е правната рамка за провеждане на обща оценка на недвижимите имоти и конструкцията на системата за данъчно облагане на недвижимите имоти.

Авторът коректно е посочил обстоятелствата, обосновали избора на тема, изследователските въпроси и критериите за анализ, методологичните ориентири и използваните за изследването методи като: метод на индукцията, метод на научен анализ и научен синтез, метод на триангулация на източниците на данни и др. В тази връзка много добре са подбрани индикаторите за анализ – оценка на икономическото и социално значение на данъка върху недвижимите имот, оценка на въздействието на данъчното облагане на недвижимите имоти върху икономическия растеж и обхват на своеобразието и спецификата на решенията в областта на данъчното облагане на недвижимите имоти в Полша.

Изследователят показва добра теоретична подготовка по проблемната област – посочени са 95 литературни източника, 86 нормативно-правни документа и три електронни ресурса. Като забележка бих отбелязала липсата на актуални за последните пет години заглавия.

В първи раздел на изследването са разгледани икономическите аспекти на функционирането на имуществените данъци като история, развитие, обекти на данъчно облагане, систематика, правни дилеми за логиката на потока на имуществените данъци.

Във втори раздел акцентът е поставен върху последиците от данъчното облагане върху имуществото на стопански предприятия, показан е ефекта от данъчното облагане на имуществото върху оперативната и инвестиционната дейност на предприятието, направен е преглед на поведението на предприемачите по отношение на данъчното облагане на имуществото.

Трети раздел е посветен на дискутиране на избрани теми, свързани с децентрализацията на публичните финанси и финансовата самостоятелност на органите на местното самоуправление в Полша.

Четвърти раздел представя системата на имуществените данъци в Полша. Включени са и предложения за промени, най-вече в системата на данъчното облагане на имущество.

Много добро впечатление прави, че в края на всеки един от отделните параграфи към основните раздели са направени изводи, които представляват обобщения и оценки по разглежданата проблематика.

В заключението са систематизирани общите резултати и обобщения от дисертационния труд.

Авторефератът коректно отразява съдържанието на дисертационния труд и представя постигнатите резултати.

Публикациите, свързани с дисертационния труд са шест на брой, четири от които в съавторство.

2. ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ОЦЕНКА НА ПРИНОСИТЕ НА ДОКТОРАНТА

- Аргументирани са потребностите от модернизиране на системата за данъчно облагане на недвижимото имущество в Полша;
- Оценени са икономическите ефекти от функционирането на полската система за данъчно облагане на недвижими имоти;
- Идентифицирани са икономико-правни специфики на полската система за данъчно облагани на недвижимости на база сравнителен анализ с европейски модели;
- Направени са предложения за промени в имуществените данъци в Полша;

- Обоснована е концепция за развитие на местната данъчна политика.

Посочените от автора приноси в дисертационния труд отразяват правилно обобщенията и изводите, а те от своя страна са предшествани от подробен преглед на научната литература. Предложени са някои методологически и концептуални решения. Те, заедно с включените в дисертацията характеристики на редица въпроси представляват приноса на автора в развитието не само на научните знания за имуществените данъци, а също и в оценяването на ефектите от общинския подсектор в областта на местните данъци. В този контекст дисертацията съдържа и познавателни аспекти.

3. ОБОБЩЕНИЕ НА ПО-СЪЩЕСТВЕНИТЕ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ КЪМ ДОКТОРАНТА.

- Би могло да се представят информационни източници за годините след 2012г.;

- Много дълго и обширно въведение, можеше да е по-кратко и целенасочено, а голяма част от повдигнатите в него въпроси да се разгледат в следващите основни раздели;

- Бележки от технически характер – някъде таблиците са разделени на две страници, вместо на една за прегледност. Упоменатите номера на страниците в съдържанието на дисертацията не отговарят на действителните такива.

- Има разминаване между заглавието на четвърти раздел относно „спортна инфраструктура“ и съдържанието на точките в този раздел, освен ако не е грешка в превода. На практиката облагането с данъци на спортните обекти е разгледано в раздел Трети, точка 5.

Направените бележки не са съществени и не оказват влияние върху изразеното от мен положително становище за дисертационния труд.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложеното до тук ми дава основание да приема дисертационния труд за завършен, съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника към него. Предлагам на научното жури да присъди на Даниел Шибовски образователната научна степен „доктор“ в Професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

02.06.2017г.

Изготвил становището:

доц. д-р Валентина Семерджиева

